

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE BEPALINGEN IN DE WET VAN 28 DECEMBER 1967 BETREFFENDE DE ONBEVAARBARE WATERLOPEN, VAN HET DECREET VAN 5 APRIL 1995 HOUDENDE ALGEMENE BEPALINGEN INZAKE MILIEBELEID EN TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 18 JULI 2003 BETREFFENDE HET INTEGRAAL WATERBELEID, GECOÖRDINEERD OP 15 JUNI 2018.

Samenvatting

Wijziging van de wet onbevaarbare waterlopen

In dit ontwerpdecreet wordt in de wet onbevaarbare waterlopen de definities van bedding van de waterloop en talud verder verfijnd. De beroepsmogelijkheden uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen worden verbeterd. Tot slot wordt bij de delegatie aan de Vlaamse Regering om het onttrekken van water te reguleren voorzien dat daarbij persoonsgegevens verwerkt kunnen worden met respect voor de privacyregelgeving.

Verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in oeverzones

Aan het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone wordt een verbod op nieuwe reliëfwijzigingen toegevoegd. Zo wordt ruimte voor water gevrijwaard en onderhoud van waterlopen gemakkelijker gemaakt. Aan de lijst met uitzonderingen op dat verbod worden de handelingen toegevoegd die moeten gebeuren op basis van een beheerplan voor beschermd erfgoed.

Overstromingsgevoelige gebieden en informatieplicht

Voor een actualisering van de afbakening van overstromingsgevoelige gebieden en de daarmee samenhangende informatieplicht bij aankoop van gronden is een beperkte wijziging van het gecoördineerd decreet nodig. Aanleiding daarvoor is een evaluatie van de informatieplicht door de CIW, samen met het Notariaat en de immobiëlesector.

Uitvoering geven aan Verordening (EU) 2020/741 hergebruik water

Verder worden in het decreet algemene bepalingen milieubeleid en het gecoördineerd decreet de nodige bepalingen opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Deze verordening vereist het uitwerken van een vergunningskader dat met dit wijzigingsdecreet ingeschoven wordt in het gecoördineerd decreet. De kaderbepaling laat niet enkel toe de vermelde verordening uit te voeren, maar biedt tevens voldoende rechtsgrond om voor andere hergebruikstoepassingen buiten het beperkte kader van de verordening de nodige uitvoeringsbepalingen te nemen. De inzet van nieuwe waterbronnen en het hergebruik van afvalwater zijn maatregelen die deel uitmaken van de maatregelen uit het Actieplan Droogte en Wateroverlast om de gevolgen van waterschaarste en droogte aan te pakken.

Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 Gec.DIWB.
Projecten, plannen en programma's mogen in de regel niet tot gevolg hebben dat de toestand van een waterlichaam achteruitgaat. Dit zogenaamde stilstandprincipe uit artikel 1.7.2.1.1., §4 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (verder: Gec.DIWB) is gebaseerd op artikel 4 van de Kaderrichtlijn Water. Op 1 juli 2015 velde het Hof van Justitie het zogenaamde Wezer-arrest, een principe-arrest waarin vastgesteld wordt hoe de achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam begrepen moet worden. Deze interpretatie geeft sneller aanleiding tot het vaststellen van een achteruitgang dan wat tot nog toe als achteruitgang van de toestand werd begrepen. Die strengere invulling zal tot gevolg hebben dat vaker gebruik moet worden gemaakt van artikel 1.7.2.5.4 Gec.DIWB. Dit artikel laat toe dat nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een waterlichaam door activiteiten van groot maatschappelijk belang, voor de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden en voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen, onder voorwaarden toch mogen doorgaan ook al brengen ze een achteruitgang van de toestand van het waterlichaam mee. In de bestaande regelgeving kan er slechts gebruik gemaakt worden van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIBW op het moment dat de Vlaamse Regering een stroomgebiedbeheerplan vaststelt, wat zesjaarlijks gebeurt. Het voorliggend ontwerp zorgt ervoor dat ook bij het beslissen over de vergunning voor een project of bij de goedkeuring van een plan of programma die een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam kunnen veroorzaken, gebruik kan worden gemaakt van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Dit decreet bevat regelgeving dat deel uitmaakt van het beleidsveld leefmilieu en waterbeleid.

De beleidsmatige doelstellingen uit de beleidsnota Omgeving 2019-2024 die aan de oorsprong van dit decreet liggen zijn:

- Strategische overkoepelende omgevingsdoelstelling SD 5: vereenvoudiging van procedures;
- Thema overschrijdend instrumentarium omgeving: SD 1: naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium, OD 1. Doelgerichte deelname aan het Internationaal en Europees beleid: we streven naar een tijdige, volledige en juiste omzetting en toepassing van Europese regels.

- SD 3. Plannen maken en uitvoeren met engagementen voor gezond en duurzaam watersysteem,
 - o OD 1. Geïntegreerd en gebiedsgericht uitvoeren en opmaken van Stroomgebiedbeheerplannen en Maatregelenprogramma: aanpassing invulling begrip “oppervlaktewaterlichamen”, uitwerking beschermingskader grachten die niet langer een oppervlaktewaterlichaam zijn, verbeteren beschermingskader oeverzones wat constructies en reliëfwijzigingen betreft;
 - o OD 6. Actualiseren watertoetskaarten, naar aanleiding van een evaluatie van de informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied door de CIW samen met het notariaat en de immobiëlesector;
 - o OD 3. Uitvoeren van het Actieplan Droogte en Wateroverlast: het nakomen van de verplichting om een vergunningskader voor hergebruik van water op te stellen uit Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water.

Verder worden een paar fouten verbeterd in de interne verwijzingen van het gecoördineerd decreet integraal waterbeleid (verder: Gec. DIWB).

B. Inhoud

Beleidsmaatregelen en doelstelling

1. Wijzigingen aan de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

2. Met het eerste hoofdstuk worden de definities van de bedding van de waterloop en van talud verder verfijnd. Ook wordt een vergissing rechtgezet in de formulering van de beroepsmogelijkheden in de artikelen 12 en 19 van de wet.

In dezelfde wet werd door het decreet van 26 april 2019 de mogelijkheid voorzien om een regeling uit te werken voor het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen. Bij het uitwerken van deze regeling in een besluit van de Vlaamse Regering bleek het noodzakelijk om persoonsgegevens te kunnen verwerken. In het advies nr. 68.519/1 van 15 januari 2021 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State werd aangedrongen op een decretale regeling voor deze verwerking van persoonsgegevens. De voorliggende tekst bevat deze regeling.

2. Verbetering verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzones

3. In artikel 1.3.2.1. punt 4° worden de afstandsregels voor bovengrondse constructies bepaald. Aan dit punt wordt toegevoegd dat het verbod op nieuwe bovengrondse constructies ook zal gelden voor publieke grachten. Dit op vraag van de Vereniging van de Vlaamse Provincies die haar bezorgdheid uitte over het feit dat dergelijke constructies het onderhoud van de publieke grachten bemoeilijken of soms zelfs onmogelijk maken. De wet Onbevaarbare Waterlopen stelt in art. 23ter dat een gemeente, polder of watering

ten behoeve van het beheer van de publieke gracht een erfdienstbaarheid kan opleggen m.b.t. het recht van doorgang (met een maximum van 5 meter landinwaarts van de rand van de gracht), maar voorziet niet in bepalingen over bouwwerken. In sommige oude provinciale reglementen voor de waterlopen die niet behoren tot de geklasseerde onbevaarbare waterlopen was dergelijk verbod wel voorzien. Met het niet meer opnemen van grachten als waterlichaam, zou ook de bepaling van het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid m.b.t. nieuwe constructies wegvallen langs publieke grachten. Tot slot worden in artikel 1.3.2.2., §1, 4° de nodige wijzigingen doorgevoerd om naast constructies ook nieuwe reliëfwijzigingen in principe uit te sluiten omdat ze de waterhuishouding plaatselijk negatief wijzigen. Op dit principiële verbod voor nieuwe reliëfwijzigingen zijn dezelfde uitzonderingen van toepassing als het geval is voor constructies. Voor de omschrijving van reliëfwijziging wordt de definitie uit artikel 4.2.1., 4° VCRO overgenomen.

3. Watertoets en informatieplicht

4. Naast de wijzigingen voor het beschermingskader van grachten worden in dit ontwerpdecreet enkele artikelen uit het DIWB aangepast die de watertoets regelen. Waar nu in artikel 1.3.1.1, §3, eerste lid Gec. DIWB voorzien is dat de vergunningverlenende overheid aan één instantie wateradvies kan vragen, wordt dit gewijzigd naar meer dan één. Over het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden moet men in de praktijk soms meerdere waterbeheerders consulteren: bijvoorbeeld ter hoogte van een monding van een waterloop of wanneer er zowel voor oppervlaktewater als grondwater moet geadviseerd worden. Dit voorstel wijzigt niets aan de praktijk aangezien voor een aantal dossiers reeds aan meerdere instanties om advies moet gevraagd worden.

5. De tweede wijziging heeft in het bijzonder betrekking op de informatieplicht bij ligging in overstromingsgevoelig gebied. Hierbij wordt een herziening uitgewerkt van de terminologie, waardoor in het gecoördineerd decreet de termen 'mogelijk of effectief' overstromingsgevoelige gebieden dienen geschrapt te worden. Daarnaast moet er met de invoering van deze wijziging ook steeds melding gemaakt worden wanneer een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied gelegen is. Nu is het onduidelijk wanneer dit niet vermeld wordt of dit vergeten is of dat het vastgoed daadwerkelijk niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Uit de praktijk is gebleken dat men soms ingrepen uitvoert aan gebouwen en terreinen waardoor de overstromingsgevoeligheid verandert. Om daarmee rekening te houden bij het invullen van de informatieplicht wordt voorzien dat een erkend deskundige dit kan attesteren. Erkenning van de deskundige, gebruiksvoorwaarden van de erkenning en sancties bij het miskennen van de gebruiksvoorwaarden worden geregeld zoals voorzien in hoofdstuk 6 van titel V van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM). Bedoeling is om de erkenning te verwerken in VLAREL.

Deze wijzigingen zijn het gevolg van een evaluatie van de informatieplicht door de CIW samen met het Notariaat en de immobiële sector.

4. Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 Gec.DIWB.

6.Reden voor de aanpassing van de regelgeving in het tweede hoofdstuk is het arrest van het Hof van Justitie van 1 juli 2015 in de zaak C-461/13, beter gekend als het Wezer-arrest. In het beschikkend gedeelte van dit arrest wordt gesteld dat het begrip „achteruitgang van de toestand” van een oppervlaktewaterlichaam zoals vermeld in artikel 4, lid 1, onder a), i), van de Kaderrichtlijn Water zo moet worden uitgelegd dat sprake is van achteruitgang zodra de toestand van ten minste een van de kwaliteitselementen als bedoeld in bijlage V bij die richtlijn een klasse achteruitgaat, zelfs als die achteruitgang niet tot gevolg heeft dat het oppervlaktewaterlichaam in het algemeen wordt ingedeeld in een lagere klasse. Indien het betreffende kwaliteitselement als bedoeld in deze bijlage zich reeds in de laagste klasse bevindt, vormt iedere achteruitgang van dat element evenwel een „achteruitgang van de toestand” van een oppervlaktewaterlichaam in de zin van dat artikel 4, lid 1, onder a), i). Tot voor dit arrest werd ervan uitgegaan dat een achteruitgang in de toestand neerkwam op het indelen van een waterlichaam in een lagere klasse.

7.In bepaalde gevallen mogen projecten die een achteruitgang in de toestand veroorzaken toch uitgevoerd worden of mogen dergelijke plannen en programma's toch goedgekeurd worden. In artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB is voorzien dat in bepaalde gevallen een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam toch veroorloofd is. Bijvoorbeeld grote infrastructuurprojecten aan waterwegen of havens die door hun weerslag op de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam voor een achteruitgang van de toestand zorgen, kunnen voor de toepassing van dit artikel in aanmerking komen. Momenteel kan dit artikel enkel ingezet worden naar aanleiding van de goedkeuring van een stroomgebiedbeheerplan om de zes jaar. Dat is niet erg praktisch. Met dit ontwerp wordt de inzetbaarheid van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB verruimd. De CIW schat in dat het over twee tot drie dossiers per jaar zal gaan.

8.De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid bestudeerde de gevolgen van het vermelde arrest. Daarbij werden alle waterbeheerders betrokken, alsook het departement Omgeving. Op 20 juni 2018 keurde de CIW een voorstel tot aanpassing van de regelgeving goed om de werking van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB te verbeteren (zie CIW 70/20.06.2018/pt. 6.1.4). Uiteindelijk werd tot de tekst gekomen zoals opgenomen in het voorliggend ontwerp.

5. Hergebruik van water

9.Op 25 mei 2020 werd de Verordening (EU) 2020/741 inzake minimumeisen voor hergebruik van water van kracht. Deze verordening legt dwingende regels op voor de irrigatie met gezuiverd RWZI-effluent voor wat betreft landbouwtoepassingen. De lidstaten moeten deze Verordening uiterlijk op 26 juni 2023 toepassen. Voor de uitvoering van die Verordening moet door elke Lidstaat een 'vergunningskader' uitgewerkt worden voor de hergebruikstoepassing in het toepassingsgebied van de Verordening.

10. Het ontwerpdecreet schuift in titel II "Beheer van de waterketen" van het Gec. DIWB een kaderbepaling in die op korte termijn het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie reguleert. Het uitwerken van een kaderbepaling in het decreet waarna verdere uitvoeringsbepalingen noodzakelijk zijn, is een bewuste keuze. Het reguleren van zowel productie, levering en het gebruik van wat doorgaans "tweedecircuitwater" heet (art. 2.1.2, 28° Gec. DIWB) zal gebeuren in verschillende fases. De uitvoering van de Verordening is daarbij de eerste fase, gezien de concrete deadline die de verordening oplegt en het reeds sterk uitgewerkt kader in de verordening dat rechtstreekse toepassing vindt.

11. De ruime formulering van de kaderbepaling, met duidelijke afbakening van de delegaties die voorzien worden aan de Vlaamse Regering, moet toelaten om ook andere gebruikstoepassingen dan deze voorzien in de vermelde Verordening te reguleren in volgende fases. Hergebruik van (afval)water maakt deel uit van de maatregelen uit het Actieplan Droogteplan en Wateroverlast en de Blue Deal om de gevolgen van waterschaarste en droogte aan te pakken. Daar komt heel wat bij kijken: kwaliteitseisen voor de concrete toepassing van het water, voorkomen dat het hergebruikte water bodem- en/of waterverontreiniging veroorzaakt, bescherming van de gezondheid van de gebruiker van dat water,.... Gelet op de o.a. technische ontwikkelingen die nodig zijn om hergebruik van water goed te regelen, de betrokkenheid van diverse sectoren en de noodzaak van consultatie en inspraak, is gefaseerd werken nodig.

6. Overige wijzigingen

12. Tot slot worden in dit ontwerpdecreet ook twee foute interne verwijzingen aangepakt die het gevolg zijn van de coördinatie. In artikel 1.7.3.1., §2, eerste lid, van hetzelfde decreet moet voor wat de overstromingsrisicobeoordeling betreft verwezen worden naar punt 6.2.1. van bijlage 1 bij het Gec. DIWB. In artikel 2.1.2, 17° van hetzelfde decreet wordt de verwijzing naar artikel 6 Drinkwaterdecreet vervangen door het correcte artikel in het gecoördineerde decreet IWB.

Impactanalyse

Dit decreet tot wijziging van de wet onbevaarbare waterlopen, het DABM en het Gec. DIWB heeft geen maatschappelijke impact.

Dit decreet heeft evenmin een impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel.

Wat de regeling voor artikel 1.7.2.5.4 Gec. DIWB. betreft is er een beperkte budgettaire impact die binnen het bestaande budget kan opgevangen worden. De CIW krijgt er een adviesbevoegdheid bij, maar er wordt geschat dat het om twee tot drie dossiers per jaar zal gaan.

De rest van de voorgestelde wijzigingen heeft geen budgettaire impact.

Bij de regeling voor artikel 1.7.2.5.4. Gec. DIWB kunnen uitzonderlijk ook de lokale besturen en de provinciale besturen betrokken zijn als mogelijk vergunningverlenende overheid. Nu

het om een erg beperkt aantal dossiers per jaar gaat, waarvan de meesten allicht Vlaamse projecten zullen zijn, moet besloten worden dat de bestuurlijke impact op die lokale besturen en de provinciale besturen verwaarloosbaar is.

Implementatie

1. Verbetering verbod nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone

Handhaving van artikel 1.3.2.2 van het Gec. DIWB gebeurt overeenkomstig het Milieuhandhavingsbesluit (Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid) en via het Decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning.

2. Watertoets en informatieplicht

De wijzigingen aan de artikelen over de watertoets en de informatieplicht zijn noodzakelijk voor de implementatie van de wijzigingen die volgens de gevoerde evaluatie van de informatieplicht en de daarmee samenhangende kaarten van overstromingsgevoelige gebieden nodig zijn. De volledige uitwerking zal dan ook onder de vorm van een ontwerpbesluit tot aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

3. Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB

Om de uitgebreide toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB mogelijk te maken, zullen een aantal besluiten van de Vlaamse Regering aangepast moeten worden.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Watertoetsbesluit) moet de beoordeling van de toepasbaarheid van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB toegevoegd worden bij het verlenen van het wateradvies en bij het uitvoeren van de watertoets.

Verder moet de CIW toegevoegd worden aan de opsommingen van de instanties die advies verlenen in het kader van plan-MER in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen, en in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's.

Voor deze regeling werden een aantal overgangsregelingen voorzien in dit decreet. De verruimde inzetbaarheid van artikel 1.7.2.4.5. Gec.DIWB kan tot gevolg hebben dat het goedkeuringstraject van een vergunningsaanvraag doorkruist wordt. Daarom wordt voorzien dat deze regeling slecht toegepast kan worden op vergunningsaanvragen ingediend nadat de nieuwe regeling van kracht is geworden.

Ook het goedkeuringstraject van ruimtelijke uitvoeringsplannen kan door dit decreet doorkruist worden. Ook hier wordt voorzien dat de nieuwe regeling slechts van toepassing is op lopende goedkeuringstrajecten die zich nog in een pril stadium bevinden. Verwacht wordt dat plannen of programma's die voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB in aanmerking komen in hoofdzaak ruimtelijke plannen zullen zijn. Vandaar dat geen overgangsregeling voor andere planningsprocessen wordt voorzien.

4. Hergebruik van water

De kaderbepaling die op korte termijn het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie reguleert wordt gefaseerd verder uitgewerkt door besluiten van de Vlaamse Regering waarbij zowel productie, levering en het gebruik van tweedecircuitwater meegenomen worden. Daar wordt volop aan gewerkt.

C. Totstandkomingsprocedure

Voor de wijzigingen van de wet onbevaarbare waterlopen in hoofdstuk 2 is het relevant te verwijzen naar het advies nr 68.519/1 van 15 januari 2021 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State bij het besluit van 7 mei 2021 over de noodzaak van een decretale verankering voor de verwerking van persoonsgegevens bij onttrekking van oppervlaktewater.

Omdat er een regeling voor de bescherming van persoonsgegevens wordt voorzien, is het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens gevraagd.

Het ontwerp is tot stand gekomen binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) wat betreft de hervorming van de informatieplicht en de watertoetskaarten, en de wijziging van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB.

Voor de watertoets en de informatieplicht ging er een evaluatie van de regelgeving aan vooraf, uitgevoerd door de CIW samen met het Notariaat en de immobiliënsector.

Via de CIW werden alle waterbeheerders betrokken, alsook het departement Omgeving en het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

Over hoofdstuk 2 van deze tekst en de wijziging van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB is het advies van de Inspectie van Financiën ingewonnen, advies dat op 7 mei 2021 gegeven werd. Voor de rest van de tekst werd het ingewonnen advies van de Inspectie van Financiën op 15 februari 2021 ontvangen.

D. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Artikel 2

De definitie voor bedding van een onbevaarbare waterloop wordt in de wet Onbevaarbare Waterlopen gewijzigd naar aanleiding van de wijziging van de definitie van talud in artikel 3 van het gecoördineerde decreet IWB.

De definitie voor talud wordt in overeenstemming gebracht met de definitie in het decreet IWB die gewijzigd wordt in artikel 4 van dit decreet zodat deze ook geldt voor grachten en niet enkel voor oppervlaktewaterlichamen. Bovendien stelt zich met de bestaande definitie het probleem dat wanneer de oevers links en rechts niet even hoog zijn, het onmogelijk is om uit te maken waar 'de bovenste rand van het talud' zich bevindt. Het talud bevindt zich binnen de bedding en de bedding is de oppervlakte die gevormd wordt door de bodem en het gedeelte van de oeverzone van de waterloop dat onder de hoogste grens ligt die het stromend water kan bereiken zonder dat de waterloop overstroomt. Dat betekent dat de schuine zijde aan de hoogste oever niet volledig talud is, volgens de definitie. Maar dat is dan weer strijdig met de toevoeging in de definitie 'tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm'. Het correct toepassen van de definities bij waterlopen met ongelijke oevers kan dus niet. Dat kan opgelost worden door in de definitie van talud de woorden 'binnen de bedding' te schrappen.

Artikel 3 en 4

Bij de redactie van artikel 12 van de wet van 28 december 1967, zoals gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, is een fout geslopen in de regeling van de beroepsmogelijkheid. Het centrale artikel voor de beroepsmogelijkheden binnen de wet is artikel 19, maar artikel 12, §2, is daar niet op afgestemd. Daarom wordt ervoor gekozen om de uiteenzetting over de beroepsmogelijkheid uit artikel 12, §2, te vervangen door een verwijzing naar artikel 19. In artikel 19 wordt het lijstje met personen en instanties die een beroep kunnen indienen uitgebreid met de aanvrager zoals vermeld in artikel 12. Ook de polders en de wateringen worden toegevoegd. Met de wijziging door het decreet van 26 april 2019 werd het beheer van alle onbevaarbare waterlopen en openbare grachten in de polders en wateringen

onder het toepassingsgebied van de wet van 1967 gebracht. Deze besturen werden tot nog toe niet toegevoegd aan de opsomming van besturen die volgens artikel 19, derde lid, 2°, beroep kunnen instellen tegen beslissingen genomen in uitvoering van de artikelen 3, § 1, 4, 8, 9 en 12 van de wet. Dit wordt hier rechtgezet.

Artikel 5

Bij het uitwerken van een regeling voor het onttrekken van water aan een onbevaarbare waterloop of publieke gracht kan ervoor gekozen worden analoog te werken of via een elektronisch loket. In beide gevallen worden persoonsgegevens verzameld, zoals naam en adresgegevens. Ook geografische gegevens zoals plaats van de onttrekking worden zo verzameld.

Om het onttrekken te kunnen reguleren zodat de doelstellingen van het integraal waterbeleid worden gehaald of niet in het gedrang worden gebracht, moeten die persoonsgegevens en geografische gegevens verwerkt worden.

Er wordt bijgehouden wie mag onttrekken, waar en hoeveel. Dit maakt voorraadbeheer mogelijk: bij elke nieuwe aanvraag voor een onttrekking wordt nagegaan hoeveel water nog beschikbaar is zonder dat aquatische ecosystemen of van water afhankelijke terrestrische ecosystemen in het gedrang worden gebracht. Dit om verdroging tegen te gaan.

Bij waterschaarste en droogte zijn deze gegevens nodig om onttrekkers te kunnen contacteren om hun onttrekkingsrecht te verminderen of stop te zetten. Voor het vestigen van de heffing voor de eigen waterwinners (zie artikel 4.2.4.2. Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid) is het overmaken van deze gegevens nuttig bij de vestiging van de heffing. Ook voor de controle op de verplichte aangifte en de correctheid van de aangifte is het verwerken van de persoonsgegevens noodzakelijk.

In artikel 23bis van de wet van 28 december 1967, de rechtsgrond voor de onttrekkingsregeling, is evenwel niets voorzien over verwerking van persoonsgegevens. Bij het uitwerken van deze regeling wees de afdeling Wetgeving van de Raad van State op de noodzaak van een decretale regeling.

De persoonsgegevens worden zes jaar bijgehouden nadat ze ontvangen werden. Deze termijn is gebaseerd op de termijn waarbinnen volgens de heffingsregelgeving een heffing of een aanvullende heffing gevestigd kan worden in de gevallen waarin de heffingsplichtige nagelaten heeft tijdig een aangifte in te dienen, of als de verschuldigde heffing hoger is dan de heffing die gesteund is op de gegevens vermeld in de aangifte. Artikel 4.2.4.5., §2, Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid, voorziet dat in die gevallen een heffing of aanvullende heffing kan gevestigd worden gedurende vijf jaar vanaf 1 januari van het heffingsjaar. Het heffingsjaar is het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin water werd onttrokken (4.1.1., 10° Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid). De persoonsgegevens die verstrekt worden tijdens het kalenderjaar waarin water wordt onttrokken, moeten dus zes jaar beschikbaar blijven.

De geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen slaan op de plaats waar de onttrekking concreet gebeurt. Deze gegevens worden samen

met de hoeveelheid onttrokken water (geen persoonsgegevens) gebruikt om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen. Een bewaartermijn van tien jaar voor deze gegevens is in het licht van deze doelstelling verantwoord.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 6

Met dit artikel wordt de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij in het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid aangepast aan de huidige realiteit waarbij inzake drinkwater veel ruimer opgevolgd moet worden dan louter de “ecologische aspecten met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending”. Taken inzake beleidsvoorbereiding inzake drinkwater en het uitvoeren van controle- en toezichttaken zijn ook inbegrepen. Gelet op de uitvoering van de Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water is het aangewezen om dit in de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij te verduidelijken. Ook het hergebruik van afvalwater uit rioolwaterzuiveringsinstallaties voor land- en tuinbouwirrigatie zoals voorzien in de Verordening valt immers onder die taken, net zo goed als andere vormen van hergebruik die de scope van de verordening overstijgen maar passen in de bestrijding van waterschaarste..

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 7

1° Verbetering definitie oppervlaktewaterlichaam:

De woorden “wachtbekken en spaarbekken” worden vervangen door het woord “waterbekken”. In de Kaderrichtlijn Water (RL 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid) wordt ‘oppervlaktewaterlichaam’ gedefinieerd als volgt: “oppervlaktewaterlichaam: een onderscheiden oppervlaktewater van aanzienlijke omvang, zoals een meer, een waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een deel van een stroom, rivier of kanaal, een overgangswater of een strook kustwater;”.

Een wachtbekken is echter een valleigebied waar voor een verhoogde waterberging gezorgd wordt door een dijklichaam en stuw/schuif, en dat eerder (zeer) uitzonderlijk onder water staat. Bijgevolg valt een “wachtbekken” niet onder de door de Kaderrichtlijn Water bedoelde “waterbekkens” en niet binnen de definitie van binnenwateren die “al het permanent of op geregeld tijdstippen stilstaand of stromende water” omvatten. Met deze wijziging wordt deze fout rechtgezet conform de bedoeling van de Kaderrichtlijn Water.

2° Definitie schadelijk effect

In artikel 5 wordt de definitie van “schadelijk effect” uitgebreid met het geval waarin sprake is van de achteruitgang van de toestand van een waterlichaam. Dit is een loutere

verduidelijking van de bestaande tekst. Het spreekt voor zich dat dergelijke achteruitgang ook met de huidige omschrijving van het begrip “schadelijk effect” op te vatten valt als een schadelijk effect. De omschrijving van het begrip “schadelijk effect” is een langere opsomming van de effecten op het milieu die voortvloeien uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die worden teweeggebracht door een menselijke activiteit. De opsomming van de effecten niet aanvullen met de achteruitgang van de toestand zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat dergelijke achteruitgang niet als een schadelijk effect opgevat wordt.

3° Definitie talud :

. De definitie van talud wordt aangepast om ook geschikt te zijn voor waterlichamen waarvan de oevers links en rechts niet even hoog zijn.

4° en 5° Definities achteruitgang van de toestand

Er worden in artikel 1.1.3., §2, Gec.DIWB nog twee punten toegevoegd die te maken hebben met achteruitgang van de toestand van een waterlichaam. Het punt 67 bevat de definitie van achteruitgang van de kwalitatieve toestand van een oppervlaktewater zoals terug te vinden in het beschikkend gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 1 juli 2015 in de zaak nr. C-461/13. Het punt 68 bevat de omschrijving van achteruitgang van de kwalitatieve toestand van grondwater zoals terug te vinden is in het beschikkend gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 28 mei 2020 in de zaak C 535/18 van 28 mei 2020. Er is nog geen jurisprudentiële definitie van de achteruitgang in de kwantitatieve toestand. Nu dit een complexe materie is wordt daarvan geen definitie voorzien. Mocht er daar over rechtspraak ontstaan, dan wordt de lijst met definities in het decreet verder aangevuld.

Artikel 8

Punt 1 vult de eerste paragraaf van artikel 1.3.1.1., §1, Gec.DIWB aan met een nieuw laatste lid. De aanvulling vestigt er de aandacht op dat bij vergunningverlening of het goedkeuren van plannen en programma's soms toepassing zal moeten worden gemaakt van art. 1.7.2.5.4. Gec.DIWB.

De toevoeging geeft een duidelijke decretale basis voor het aanvullen van het Watertoetsbesluit met bepalingen over de toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB, zoals het uitbreiden van de adviesbevoegdheid van de CIW tot dossiers waarin een beroep kan worden gedaan op betrokken regeling.

In een aantal gevallen dient een watertoets gebaseerd te zijn op een wateradvies van de bevoegde waterbeheerder. Daarbij wordt onder meer stilgestaan bij wateroverlast. Omdat er wateroverlast kan zijn vanuit de zee, de rivier en van afstromend regenwater, en het beheer van deze soorten water verdeeld is over diverse instanties, is het mogelijk dat meerdere instanties bevoegd zijn voor het geven van een wateradvies. Daarvoor werden met de punten 2 tot 4 de nodige wijzigingen aangebracht aan paragraaf 3 van artikel 1.3.1.1. Gec.DIWB.

Artikel 9

In artikel 1.3.2.2., §1, 4° worden de nodige wijzigingen doorgevoerd om naast constructies ook nieuwe reliëfwijzigingen in principe uit te sluiten omdat ze de waterhuishouding plaatselijk negatief wijzigen en daarom net zoals constructies niet thuishoren in de vijfmeterzone langs een oppervlaktewaterlichaam. Deze reliëfwijzigingen hebben veelal ook een sterke negatieve impact op de structuurkwaliteit van de waterloop en zorgen voor een verhoogde druk op de oever met een verhoogde kans op oeverafkalvingen.

Op dit principiële verbod voor nieuwe reliëfwijzigingen zijn dezelfde uitzonderingen van toepassing als het geval is voor constructies. Zo is het evident dat reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone zoals de voorziening van flauwe taluds of moeraszones mogelijk moeten blijven. Voor de omschrijving van reliëfwijziging wordt de definitie uit artikel 4.2.1., 4° VCRO overgenomen.

Aan het lijstje van uitzonderingen op nieuwe constructies en reliëfwijzigingen worden de werkzaamheden en constructies toegevoegd die voorzien zijn in een beheerplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1. van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Zo wordt vermeden dat wat nodig is om ons onroerend erfgoed te beheren onmogelijk zou worden gemaakt door de beschermingsregels die gelden in oeverzones.

Verder wordt duidelijk gemaakt dat het verbod op constructies en reliëfwijzigingen ook geldt langs wateren die overwelfd of ingebuisd zijn. Dit om het onderhoud van de overwelfing of inbuizing mogelijk te maken, alsook het onderhoud van het waterlichaam dat eronder of erin ligt. Dit is ook belangrijk om de mogelijkheid open te houden om ingebuisde waterlopen terug in open bedding te leggen.

Artikel 10

Na een evaluatie van de informatieplicht overstromingsgevoeligheid door de CIW samen met het notariaat en de immobiliënsector wordt de informatieplicht bijgestuurd. Er wordt niet langer gesproken van mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden omdat de impact op een grond die mogelijk of effectief overstromingsgevoelig is, niet zo eenvoudig uit te leggen valt.

Daarom worden de nodige wijzigingen aan besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, voorbereid om waar dat relevant is per perceel de overstromingsgevoeligheid weer te geven met een code. Om die wijziging mogelijk te maken moet in artikel 1.3.3.2. dat de informatieplicht regelt, de verwijzing naar “mogelijk of effectief” geschrapt worden om het enkel nog te hebben over overstromingsgevoelige gebieden.

Daarnaast moet er met de invoering van deze wijziging ook steeds gemeld worden dat een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied gelegen is. Nu is het onduidelijk wanneer niets vermeld staat of dit vergeten is of het vastgoed daadwerkelijk niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Het komt voor dat mensen ingrepen uitvoeren aan hun woning, hun tuin, enz... die een gunstige impact hebben op de overstromingsgevoeligheid ervan. Als de CIW daarover informatie ontvangt, wordt dit na onderzoek met gunstig gevolg verwerkt in een volgende versie van de kaarten met overstromingsgevoelige gebieden. Om de informatiedoorstroming over dergelijke ingrepen te verbeteren, wordt voorzien dat de Vlaamse Regering een regeling kan uitwerken voor erkende deskundigen die via een overstromingsattest dergelijke informatie op gecontroleerde wijze aanreiken. Het attest kan toegevoegd worden aan de informatie over overstroombaarheid bij verkoop of langer verhuring. Het attest vergemakkelijkt ook het meenemen van de informatie bij het actualiseren van de kaarten voor overstromingsgevoelige gebieden. Het is de bedoeling dat dergelijke regeling een plaats krijgt binnen het VLAREL.

Artikel 11

Met artikel 12 wordt het artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB helemaal omgevormd om de bijzondere regeling die erin vervat zit voor het niet voorkomen van de achteruitgang van de toestand beter te kunnen inzetten. Bedoelt wordt het niet voorkomen van achteruitgang van de toestand als deze achteruitgang het gevolg is van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de grondwaterstand, wegens:

- 1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water, bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking;
- 2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden;
- 3° relevante activiteiten voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen.

Het artikel bevat naast het niet voorkomen van de achteruitgang van de toestand nog een tweede omstandigheid waarin van de milieudoelstelling, verwoord in artikel 1.7.2.1.1. Gec.DIWB, kan worden afgeweken. Die bestaat erin dat de goede toestand van een grondwaterlichaam, de goede ecologische toestand van een oppervlaktewaterlichaam, het goede ecologisch potentieel van een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam niet bereikt kan worden als gevolg van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de grondwaterstand, wegens:

- 1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water, bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking;
- 2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden;

3° relevante activiteiten voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen.

Aan dit deel van de regeling wordt niet geraakt. Deze omstandigheid heeft immers een verreikende impact. In tegenstelling tot wat het geval is bij het niet voorkomen van een achteruitgang, gaat het hier om ingrepen die tot gevolg hebben dat de milieudoelstelling niet meer kan worden gehaald. Voor dergelijke gevallen wordt de bestaande situatie behouden. Enkel de Vlaamse Regering kan bij het opmaken van stroomgebiedbeheerplannen beslissen dat dergelijke nieuwe veranderingen die tot gevolg hebben dat de goede toestand niet meer kan worden bereikt, toegelaten kunnen worden en voldoen aan de voorwaarden van het betrokken artikel.

Met punt 1 van artikel 12 wordt “indirecte wijzigingen in de grondwaterstand” veranderd in “wijzigingen in de grondwatertoestand”. In artikel 4.7 Kaderrichtlijn Water dat de basis vormt voor artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB is, wordt enkel van wijzigingen in de stand van het grondwater gesproken, zonder dus te eisen dat het om indirecte wijzigingen zou gaan.

Punt 2° van artikel 12 voegt twee nieuwe leden toe aan de eerste paragraaf van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB. Het eerste nieuwe lid is de overname van wat nu nog paragraaf twee van hetzelfde artikel is. Zo staan alle randvoorwaarden bij elkaar die vervuld moeten zijn om van een toelaatbare afwijking van de milieudoelstellingen te kunnen spreken. Het nieuwe tweede lid geeft de Vlaamse Regering delegatie om eventueel verdere regels vast te stellen om te beoordelen of de voorwaarde uit het eerste en tweede lid vervuld zijn.

Het derde punt van artikel 12 vervangt paragraaf 2 van de huidige regeling door de procedure voor het toepassen van paragraaf 1 van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB. Een bestuur dat moet beslissen over een vergunningsaanvraag die tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of een oppervlaktewaterlichaam achteruitgaat, kan die aanvraag pas goedkeuren als blijkt dat de voorwaarden uit de eerste paragraaf vervuld zijn.

Nu projecten vaak in uitvoering van plannen of programma's uitgevoerd worden en het efficiënter is om zo vroeg mogelijk in de besluitvormingsketen in te grijpen, wordt een vergelijkbare regeling uitgewerkt voor het goedkeuren van plannen en programma's.

Om de betrokken overheid te helpen bij het goedkeuren van dergelijke projecten of plannen en programma's, wordt de CIW als adviesinstantie ingeschakeld. Binnen de CIW is de nodige kennis aanwezig om te kunnen oordelen of er inderdaad sprake kan zijn van een achteruitgang van de toestand, of alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan, en of het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, niet kan worden bereikt met andere, voor het milieu aanmerkelijk gunstigere middelen.

De adviestermijn waarover de CIW beschikt sluit aan bij de gangbare adviestermijnen van dertig dagen voor een vergunningsaanvraag en zestig dagen voor een plan of programma. Voor het geval de CIW advies moet verlenen in een procedure waarin andere adviestermijnen gelden, wordt voorzien dat de CIW dan over dezelfde termijnen beschikt als de andere betrokken adviesinstanties.

Slaagt de CIW er niet in om tijdig advies te verlenen, hoeft niet op dat advies gewacht te worden om een beslissing te nemen. Zo komen beslissingstermijnen niet in het gedrang. In vele gevallen zal de CIW ook al de adviesinstantie zijn voor de watertoets die moet worden uitgevoerd. Vaak zal de CIW dus geen bijkomende adviesinstantie zijn die een extra advies geeft.

In het derde, vierde en vijfde lid wordt ervoor gezorgd dat de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, geïntegreerd wordt in het proces van milieueffectrapportage. Zo wordt ook deze impactanalyse, naast het watertoetsonderzoek uit artikel 1.3.1.1. Gec.DIWB en de passende beoordeling uit artikel 36ter, §3 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, samengevoegd met wat gebruikelijk in het kader van milieueffectrapportage onderzocht wordt.

De vermelde analyse en evaluatie moeten niet alleen meegenomen worden in een milieueffectrapport, maar ook in de andere documenten die volgens de geldende regelgeving ingediend moeten worden in de loop van een milieueffectrapportage. Dus ook in een verzoek tot ontheffing van de verplichting om een milieueffectrapport te maken, een startnota of scopingnota bij het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan, ...

De tekst is gebaseerd op de vergelijkbare regeling in artikel 36ter, §3, leden 4 tot 8, van het decreet van 21 oktober 1997. Door de eerder verkennende aard van een startnota bij het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan is het mogelijk dat in die stand van de procedure nog niet geoordeeld kan worden over de impact op waterlichamen. Vandaar dat voorzien wordt dat de analyse en evaluatie zo mogelijk in de startnota zit, maar ook pas in de tweede fase van de totstandkomingsprocedure mag voorkomen met name in de scopingnota. Deze regeling is identiek aan artikel 36ter, §3, zesde lid, van het decreet van 21 oktober 1997.

Bij elke opmaak of herziening van een stroomgebiedbeheerplan moet een overzicht gegeven worden van de gevallen waarin toepassing wordt gemaakt van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB met aanduiding van de redenen voor die veranderingen of wijzigingen (bijlage 1, 4.2, 4° Gec.DIWB). Daarom wordt in het zevende lid van paragraaf 2 voorzien dat het bestuur dat beslist over een vergunningsaanvraag of over een plan of programma waarbij gebruikt gemaakt wordt van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB, de CIW daarvan op de hoogte brengt. Het is immers de CIW die de opmaak en de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen voorbereidt (art. 1.6.2.3., §1, Gec.DIWB).

Als de regelgeving die de goedkeuring van vergunningsaanvragen of van plannen en programma's regelt reeds voorziet dat adviesinstanties een afschrift krijgen van de genomen beslissing, hoeft dat uiteraard geen tweede keer te gebeuren.

In het achtste en laatste lid van paragraaf 2 wordt delegatie verleend aan de Vlaamse Regering om desnoods nadere regels vast te stellen voor de procedure die gevolgd moet worden door de overheden die een project, plan of programma willen goedkeuren waarbij gebruik gemaakt wordt van paragraaf 1, eerste en tweede lid.

In eerste instantie is het de bedoeling om de adviesbevoegdheid van de CIW voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB maximaal te integreren in de regelgeving die reeds bestaat over het goedkeuren van de relevante vergunningsaanvragen

(omgevingsvergunning) en plannen en programma's (vooral ruimtelijke uitvoeringsplannen allicht).

Met punt 4 van artikel 12 wordt een paragraaf 3 toegevoegd aan artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB. In deze paragraaf wordt geregeld dat bij de opmaak of herziening van stroomgebiedbeheerplannen, de Vlaamse Regering beslist over de gevallen waarin overeenkomstig de eerste paragraaf van het artikel afgeweken moet worden van de milieudoelstellingen. Deze beslissing moet gemotiveerd worden, zoals voorzien in punt 4.2 van bijlage 1 Gec.DIWB.

In het tweede lid wordt artikel 4.7, tweede lid, b) Kaderrichtlijn Water geïmplementeerd zoals dat in de huidige versie van artikel 1.7.2.5.4., §2, tweede lid, Gec.DIWB het geval is.

Artikel 12

In artikel 1.7.3.1., §2, eerste lid, van het decreet, werd bij de coördinatie de verkeerde verwijzing opgenomen naar de vindplaats van de criteria voor de overstromingsrisicobeoordeling. Dat wordt hier rechtgezet.

Artikel 13

Dit artikel breidt de opsomming uit die weergeeft op welke aspecten titel II. Beheer van de waterketen niet van toepassing is. De toevoeging heeft specifiek betrekking op tweedecircuitwater, met name gerecupereerd afvalwater dat gebruikt wordt als irrigatiewater in land- en tuinbouw voor het aspect van voedselveiligheid. Dit specifiek aspect wordt expliciet opgenomen als buiten het toepassingsgebied van het decreet gezien het om een exclusief federale bevoegdheid gaat

Artikel 14

Met dit artikel worden een aantal definities gewijzigd inzake water voor menselijke consumptie en menselijke aanwending.

In artikel 2.1.2, 17° van het decreet werd bij de coördinatie vergeten om de verwijzing naar artikel 6 van het Drinkwaterdecreet te vervangen door de verwijzing naar het corresponderende artikel in het gecoördineerde decreet. Dit wordt hier rechtgezet

In de definitie van inrichting wordt het toepassingsgebied verruimd naar water voor menselijke aanwending. Die verruiming is noodzakelijk voor het uitwerken van het kader voor hergebruik van tweedecircuitwater en de toezichtsbevoegdheden die de aangeduide ambtenaren vereisen. Zo is toegang tot een inrichting (reeds voorzien in de huidige titel V) ook nodig wanneer het om inrichtingen gaat waar tweedecircuitwater wordt geproduceerd, gedistribueerd of opgeslagen.

De definitie van verbruiker wordt aangevuld met de aanduiding dat water bestemd voor menselijke aanwending (dus ook tweedecircuitwater) gebruikt kan worden niet enkel in

een onroerend goed – wat verwarring zou kunnen geven alsof het enkel over gebruik in gebouwen zou gaan - maar ook op een onroerend goed en dus ook op percelen voor bijvoorbeeld irrigatie van groen op onroerende goederen, zowel privaat als openbaar.

De definitie van waterleverancier wordt vervangen met het oog op het duidelijk verruimen van de activiteiten die er zorgen dat een actor gekwalificeerd zal worden als waterleverancier wanneer hij die activiteit uitoefent. De aanpassing moet het immers duidelijk stellen dat zowel de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk als de titularis van een private waterwinning verbruikers of anderen kunnen bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending (dus met inbegrip van tweedecircuitwater) en dat die bevoorrading kan gebeuren via een openbaar waterdistributienetwerk, maar ook op een andere manier. De huidige definitie laat immers teveel onduidelijkheid. Ook de exploitanten kunnen met het oog op hergebruik tweedecircuitwater bevoorraden via een openbaar distributienetwerk of op een andere manier.

Artikel 15

Dit artikel voert een nieuwe paragraaf toe aan artikel 2.2.1. Gec. DIWB. Deze paragraaf vormt de basis voor een regulatief kader voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater voor alle mogelijke toepassingen. Dit is noodzakelijk wanneer het gebruik van tweedecircuitwater een mogelijk risico kan vormen voor zowel volksgezondheid als voor het milieu. Dit artikel voorziet daartoe in de nodige delegaties aan de Vlaamse Regering die naargelang van de noodzaak en wenselijkheid het regulatief kader kan opmaken en verder kan aanvullen.

Dit komt tegemoet aan de toenemende vraag naar waterhergebruik in het kader van de circulaire economie en het tegengaan van de gevolgen van waterschaarste en droogte.

In de eerste plaats laat dit artikel toe om uitvoering te geven aan de bepalingen van de Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Het toepassingsgebied van de vermelde Verordening is beperkt tot het hergebruik van gerecupereerd afvalwater afkomstig van een rioolwaterzuiveringsinstallatie voor land- en tuinbouwirrigatie.

Verder maakt de ruime formulering van het artikel het mogelijk om andere bronnen van tweedecircuitwater en andere toepassingen op te nemen in het regulatief kader wanneer dit nodig zal blijken. De uitvoeringsbepalingen zullen daarbij moeten nagaan wanneer er risico's kunnen bestaan, aan welke eisen voldaan moet worden door welke actoren en, wanneer dit nodig zou zijn, het opleggen van het verkrijgen van een voorafgaande toelating of het doen van een voorafgaande melding. De voorafgaande toelating zal in elk geval noodzakelijk zijn om tegemoet te komen aan de uitvoering van de hierboven vermelde verordening waarin uitdrukkelijk naar dergelijke plicht verwezen wordt.

Voor de implementatie van deze regeling wordt waar nodig samengewerkt met het Agentschap Zorg en Gezondheid, het Federaal Agentschap Voedselveiligheid, ...

Artikel 16

Dit artikel bevat aanpassingen aan het handhavingskader voor het operationeel maken van de straffen voor het kader van hergebruik van tweedecircuitwater. De verwijzing naar het ontworpen artikel 2.2.1, §5 wordt daartoe toegevoegd.

Om tot een sanctiekader te komen dat zowel voor wat betreft de bepalingen rond water bestemd voor menselijke consumptie, maar evengoed de bepalingen rond water voor menselijke aanwending, doeltreffend, evenredig en afschrikkend is wordt de ondertussen twintig jaar geleden ingevoerde strafmaat wat betreft de maximale geldboete afgestemd op moderne strafmaten inzake miskenning van de milieuregelgeving uit titel XVI DABM. Daarvoor wordt voorgesteld om de maximale straf op te trekken naar 250.000 euro.

Artikel 17

Dit artikel maakt het mogelijk om inbreuken op de regels inzake hergebruik van tweedecircuitwater te bestraffen met administratieve geldboetes voor het geval de controleverplichtingen niet nageleefd zouden worden.

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Artikel 18

Om de procedure voorzien in artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB te kunnen volgen bij achteruitgang van de toestand, is het noodzakelijk dat een paar besluiten van de Vlaamse Regering aangepast worden om de rol van de CIW als adviesinstantie te verankeren in procedures voor het goedkeuren van vergunningsaanvragen en voor het goedkeuren van plannen en programma's.

Verwacht wordt dat een wijziging van de volgende besluiten nodig zal zijn:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Watertoetsbesluit) moet de beoordeling van de toepasbaarheid van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIWB toegevoegd worden bij het verlenen van het wateradvies en bij het uitvoeren van de watertoets.
- het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen
- en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's.

Daarom wordt voorzien dat artikel 7, 1°, 4° en 5°, artikel 8, 1° en artikel 11 in werking treden op de datum te bepalen door de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling dat dit gebeurt in het besluit waarmee de hiervoor opgesomde besluiten van de Vlaamse Regering gewijzigd

worden. Zoals de wetgevingstechniek het vereist wordt er ook een datum voorzien tegen dewelke de artikelen uiterlijk in werking treden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR